

Usnesení Evropského výboru regionů – Návrhy Evropského výboru regionů týkající se pracovního programu Evropské komise na rok 2021

(2020/C 324/03)

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ,

s ohledem na:

- Upravený pracovní program Evropské komise na rok 2020 ⁽¹⁾,
- protokol o spolupráci s Evropskou komisí z února 2012,
- priority VR na jeho pětileté funkční období (2020–2025),

vybízí Evropskou komisí, aby v rámci svého pracovního programu na rok 2021 usilovala o realizaci následujících opatření:

1. reagovat na varovný signál, který nám dala krize COVID-19, kladením většího důrazu na sociální blahobyt a environmentální udržitelnost v rámci modelu sociálně tržního hospodářství a současným zohledňováním cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje;
2. zajistit, aby byla strategie oživení po pandemii v plném souladu s cíli Zelené dohody pro Evropu a závazky, které EU přijala v rámci Pařížské dohody, a aby byla zároveň zaměřena na ochranu zdraví evropských občanů a opětovné nastolení hospodářského růstu v EU. Při provádění právních předpisů v oblasti klimatu musí být uznána plná zeměpisná, hospodářská a sociální rozmanitost evropských území a posílena zásada víceúrovňové správy při přechodu na klimatickou neutralitu;
3. spolupracovat s VR na zviditelňování a veřejné podpoře těchto opatření prostřednictvím jeho rámce *pro provádění Zelené dohody na místní úrovni*;
4. zahrnout do rámce Zelené dohody rozměr zdraví, podporovat zdravý životní styl pro všechny, dále zkoumat stávající spojitost a součinnost mezi zdravím, životním prostředím, energetikou, hospodářstvím, zaměstnaností, konkurenceschopností a ochranou klimatu a zároveň navrhnout jasnou strategii budování odolných území, ekonomik a společností v období po pandemii v rámci cílů udržitelného rozvoje stanovených OSN;
5. podniknout další kroky ke snížení zátěže, jíž čelí vnitrostátní, regionální a místní orgány při svém úsilí o řešení krize COVID-19, a využít všechny dostupné finanční prostředky k tomu, aby se přispělo ke splnění potřeb evropských systémů zdravotní péče. Kvůli rychlému šíření viru se odvětví zdravotnictví a sociální péče ocitlo pod větším tlakem a zároveň je nutné se připravit na případnou „druhou vlnu“. Co se týče přeshraničního plánování v případě pandemií, je třeba podpořit vytvoření regionálních krizových týmů, v nichž budou zastoupeny všechny úrovně správy a jejichž činnost se bude řídit průběhem šíření nákazy a bude mít přeshraniční charakter;
6. spolupracovat s VR na zvyšování povědomí a budování kapacit řídicích orgánů s cílem co nejlépe využít příležitostí, které nabízí Zelená dohoda, a současně podporovat přímější přístup místních a regionálních orgánů k finančním prostředkům EU, aby byly splněny cíle Zelené dohody, a zejména pak podpořit příhraniční oblasti tím, že bude rychleji zaveden evropský přeshraniční mechanismus;
7. prosazovat klimatický pakt jakožto společný podnik, jehož cílem je posílit spolupráci mezi místními a regionálními orgány, orgány a institucemi EU a občany v oblasti boje proti změně klimatu a zároveň řešit hospodářskou krizi způsobenou pandemií COVID-19. Klimatický pakt je rovněž zastřešující iniciativou, v jejímž rámci se sdružují všechny zainteresované strany, aby vypracovávaly a prováděly místní klimatické pakty a sdílely osvědčené postupy;
8. vytvořit fórum ekologického oživení, v jehož rámci by VR, Evropská komise, místní a regionální orgány a další zainteresované strany mohly spolupracovat na uskutečňování Zelené dohody v mezích nového rámce oživení po pandemii;

⁽¹⁾ COM(2020) 440 final.

9. zajistit, aby byl cíl nulového znečištění, jenž byl stanoven v Zelené dohodě v zájmu odstranění toxických látek ze životního prostředí, i nadále jedním z hlavních aspektů ekologického oživení. Mimořádný význam má ambiciózní akční plán pro nulové znečištění ovzduší, vod a půdy, a to zejména pro přispění k ochraně zdraví;
10. projevit větší ambice v souvislosti s budoucí strategií EU v oblasti biologické rozmanitosti s cílem zastavit úbytek biologické rozmanitosti a umožnit EU, aby se postavila do čela celosvětového úsilí o ochranu a obnovu biologické rozmanitosti, což je nezbytné k zamezení dopadům budoucích pandemií nebo jejich zmírnění. Dále musí být prosazováno urychlené provedení evropské strategie v oblasti lesnictví a zajištěno zavedení náležitých mechanismů v zájmu výměny a šíření osvědčených postupů;
11. propagovat udržitelnou místní produkci potravin v rámci provádění iniciativ, které byly ohlášeny ve strategii „od zemědělce ke spotřebiteli“, a tím chránit biologickou rozmanitost, půdu, vodu a mořské prostředí a zaručit zemědělcům v EU odpovídající úroveň příjmů. Zároveň je třeba zemědělským producentům zaručit spravedlivé tržní ceny při spravedlivém postavení na trhu, a to tím, že bude všeobecně závazně přizpůsobovat produkci potřebám trhu, zejména pokud na trhu zavládne krize. Dále je nutné podpořit zemědělce a venkovské oblasti při provádění nutných strukturálních změn, aby bylo možné přejít na udržitelnější potravinové systémy;
12. vypracovat akční plán pro provádění evropského pilíře sociálních práv, který pomůže posílit sociální rozměr EU a zmírnit dopad probíhající ekologické a digitální transformace. VR zdůrazňuje, že provádění evropského pilíře sociálních práv má výraznou územní složku a že je třeba doplnit srovnávací přehled sociálních ukazatelů, který v současnosti zohledňuje pouze vnitrostátní průměry, o další regionální údaje;
13. zahrnout do plánu provádění evropského pilíře sociálních práv evropskou záruku pro děti, která je zaměřena na otázku chudoby a vyloučení dětí v EU;
14. prozkoumat potenciál sociální ekonomiky a vypracovat „akční plán pro sociální ekonomiku“, jehož zásady by byly zapracovány do různých sociálně-ekonomických politik Evropské unie, čímž by tento plán přispěl k ekologické a spravedlivé transformaci a plánu oživení na období po skončení pandemie COVID-19, v němž bude odstraněn nesoulad mezi vzděláváním, dovednostmi a pracovními místy, bude věnována přednostní pozornost nezaměstnanosti mladých lidí a bude prosazována genderová vyváženost;
15. předložit ambiciózní reformu Paktu o stabilitě a růstu, při níž bude zohledněn cíl udržitelných veřejných financí a poučení z krize COVID-19;
16. pomoci podnítit veřejné i soukromé investice, které mohou mít na místní a regionální úrovni hmatatelný dopad na reálnou ekonomiku, a věnovat při tom pozornost specifické situaci nejbližších regionů;
17. neprodleně navrhnout rozsáhlou reformu evropského semestru a správy ekonomických záležitostí v EU tak, aby se z nich stal transparentní, inkluzivní a demokratický proces. Vzhledem k tomu, že facilita na podporu oživení a odolnosti je pevně provázána s evropským semestrem, je o to naléhavější provést reformu, aby bylo možné zamezit další centralizaci a uplatňování přístupu shora dolů v plánech na podporu oživení a namísto toho položit důraz na hospodářskou, sociální a územní soudržnost mezi členskými státy navzájem i v rámci jednotlivých zemí a na kvalitní veřejné investice, které jsou pro udržitelné oživení v EU potřebné. Do reformovaného evropského semestru, který představuje celkovou evropskou hospodářskou strategii zajišťující provádění cílů udržitelného rozvoje v celé EU, je třeba začlenit zásady partnerství a víceúrovňové správy a územní rozměr, a to v souladu s návrhem VR na zavedení kodexu chování, který umožní zapojit do evropského semestru místní a regionální orgány na vnitrostátní úrovni a Evropský výbor regionů na úrovni evropské;
18. zabývat se nestabilitou evropských hodnotových řetězců, která vyšla najevo během krize COVID-19. Dále musí být určeny nejslabší články a diverzifikovány zdroje v dodavatelských řetězcích EU, přičemž je nutné snížit jejich závislost na jednotlivých zemích, udržitelným způsobem posílit evropskou průmyslovou základnu a zajistit strategickou nezávislost průmyslu v EU. Nezbytné je rovněž vypracovat klastrovou politiku, neboť je klíčovou součástí všech průmyslových politik EU, které mohou přispět k posílení rozvoje evropských klastrů světové úrovně tím, že se propojí regionální klastry, sítě a ucelené systémy;

19. trvat na lepším provádění kapitol o obchodu a udržitelném rozvoji v obchodních dohodách EU a zaměřit se na zlepšení sociálně-ekonomického a územního dopadu obchodních dohod, včetně budoucí dohody se Spojeným královstvím. Za tímto účelem je třeba provést podrobnější odvětvové a zeměpisné analýzy a zároveň zpřísnit podmínky uvedené v těchto kapitolách dohod o volném obchodu. Ztotožňuje se s názorem Evropské komise, že volný, spravedlivý a otevřený obchod může fungovat pouze se silnou a efektivní Světovou obchodní organizací (WTO), a podporuje její záměr zahájit rozsáhlou iniciativu týkající se reformy WTO;
20. zajistit, aby byly místní a regionální orgány plně zapojeny do přípravy a provádění dohod o partnerství a partnerských programů na období 2021–2027;
21. zajistit, aby větší flexibilita při čerpání Fondu soudržnosti a uplatňování pravidel státní podpory, která je nutná k podpoře oživení regionů, měst a venkovských oblastí po krizi COVID-19, nevedla k centralizaci pravomocí a nezbavila místní a regionální orgány jejich výsad;
22. využít zkušeností získaných v souvislosti s městskou agendou EU a s novou Lipskou chartou tím, že bude uspořádán summit měst věnovaný problematice udržitelného rozvoje měst;
23. na základě návrhu iniciativy „renovační vlna“ a akčního plánu městského partnerství v oblasti bydlení, který byl přijat v listopadu 2018, vypracovat evropský program v oblasti bydlení, který tuto otázku začlení do jednotlivých politik EU, které ji ovlivňují;
24. navrhnout soudržnou a ambiciózní agendu EU pro venkovské oblasti, která bude určena zejména vzdáleným regionům, jež byly často opomíjeny, a vytvořit tak pevnější vazbu s občany, kteří žijí ve venkovských oblastech a jsou přirozeně více izolovaní od systému centralizované správy. Díky oživení měst a komunit ve venkovských oblastech by EU mohla ukázat, že tyto oblasti skutečně podporuje, a zvýšit svou opodstatněnost z místního pohledu;
25. důrazně reagovat na problémy, s nimiž se potýká cestovní ruch v Evropě, a to jak prostřednictvím krátkodobého financování, tak prostřednictvím dlouhodobé strategie pro překonání krize, aby byl cestovní ruch v budoucnu odolnější a udržitelnější. Proto musí politika soudržnosti v rámci dlouhodobého rozpočtu EU na období 2021–2027 zajistit, aby byl lépe využíván potenciál kultury a cestovního ruchu. Hlavní pozornost je třeba věnovat dosažení hospodářské konkurenceschopnosti díky výzkumu, inovacím, digitální transformaci a evropskému programu pro evropský cestovní ruch;
26. provádět aktualizovaný akční plán digitálního vzdělávání, a v plné míře tak zohlednit dopady pandemie COVID-19 a nové podmínky pro vzdělávání a odbornou přípravu. Tento akční plán by měl být rovněž katalyzátorem rychlého rozvoje nástrojů distančního vzdělávání v regionech, městech, venkovských oblastech a v méně rozvinutých regionech, zejména ve školách, a díky němu by se digitální a mediální dovednosti měly stát nedílnou součástí celoživotního učení. Plán by měl sloužit jako platforma pro sdílení osvědčených postupů mezi evropskými městy a regiony a také na celém světě;
27. aktivně zapojit místní a regionální orgány do dokončení jednotného digitálního trhu tím, že se využije jejich klíčové úlohy při poskytování digitálních služeb občanům a při vytváření a spravování digitální infrastruktury. Dále je nutné zajistit důkladné monitorování a měření udržitelných postupů digitální transformace v evropských regionech a městech, přičemž zvláštní pozornost musí být věnována rozdílům mezi městy a venkovem;
28. zajistit více finančních prostředků v zájmu rychlého a rozsáhlého budování digitální infrastruktury a zejména sítí 5G v EU a intenzivnější vzdělávání v této oblasti, mj. prostřednictvím budoucího fondu EU na podporu oživení, a zároveň zaručit venkovským, horským a ostrovním oblastem, nejvzdálenějším regionům a oblastem, které čelí demografickým výzvám, rychlejší širokopásmové připojení a nezbytné vybavení;
29. podpořit vytvoření Evropského prostoru vzdělávání do roku 2025 v úzké součinnosti s Evropským výzkumným prostorem, aby byla zaručena vysoká úroveň vzdělávání a odborné přípravy a také rovnost a spravedlnost ve vzdělávání, a bylo tak možné reagovat na demografické změny a odliv mozků. Dále je nutné zapojit VR do přípravy a provádění budoucích opatření v oblasti vzdělávání a odborné přípravy a do uskutečňování aktualizované agendy dovedností pro Evropu a akčního plánu digitálního vzdělávání;

30. předložit vědecky podložené hodnocení dopadu pandemie COVID-19 na demografické změny a zajistit, aby byly při rozhodování v budoucnu zohledněny místní potřeby a zvláštnosti;
31. přednostně se zaměřovat na podporu určenou organizacím – včetně neziskových – a malým a středním podnikům, jednotlivým umělcům a zaměstnancům v kulturních a kreativních odvětvích, jichž se pandemie COVID-19 dotkla nejvíce. V procesu zlepšování stávajícího strategického rámce EU pro kulturu a v příštím programu Kreativní Evropa by měl být kladen zvláštní důraz na posílení a ochranu bohaté evropské kulturní struktury i na regionální a místní specifika a dědictví;
32. zajistit, aby pomoc, kterou EU poskytne kandidátským zemím a potenciálním kandidátským zemím na období po krizi, byla předána místním komunitám a aby do ní byly v dostatečné míře zapojeny a jejím prostřednictvím posíleny místní a regionální orgány, které mají zásadní význam pro demokratickou legitimitu angažovanosti EU v těchto zemích. Zároveň je nutné i nadále zdůrazňovat a řešit rizika spojená se zmocňováním se místních veřejných struktur, jež ohrožuje základy demokracie;
33. zvýšit podporu EU zaměřenou na potřeby místních a regionálních orgánů a jejich organizací v partnerských zemích, zejména v partnerských zemích jižního Středomoří a v zemích Východního partnerství, s cílem dát nový impuls decentralizačním reformám, zlepšit výsledky v oblasti správy věcí veřejných a zvýšit viditelnost přínosů politik EU na celém území a na všech úrovních správy partnerských zemí. To by mělo zahrnovat zřízení školy pro veřejnou správu v rámci Východního partnerství, jak bylo navrženo ve společném sdělení o politice Východního partnerství po roce 2020;
34. přispět ke splnění cílů udržitelného rozvoje aktivním zapojením místních a regionálních orgánů z partnerských zemí a podporováním činností vzájemné spolupráce v duchu partnerství a solidarity, zejména s ohledem na závažné celosvětové dopady pandemie COVID-19 a opatření přijatá s cílem zamezit šíření této nákazy;
35. zapojit místní a regionální orgány do provádění a monitorování strategie EU pro rovnost žen a mužů a zahrnout do této strategie opatření a nástroje k posílení odolnosti vůči důsledkům, které v těchto otázkách přinesla krize způsobená onemocněním COVID-19;
36. využít konferenci o budoucnosti Evropy jako vhodnou příležitost k zamyšlení se společně s občany a místními a regionálními orgány nad EU jakožto projektem stavějším na základních hodnotách, jako je demokracie, základní práva a právní stát, a nad nezbytnými změnami jejího stávajícího institucionálního rámce, aby se zlepšila její účinnost a legitimita a stoupl pocit odpovědnosti občanů za evropský projekt;
37. v plné míře zapojit VR, vnitrostátní parlamenty a regionální parlamenty s legislativními pravomocemi do všech orgánů konference o budoucnosti Evropy a co nejvíce tento proces přiblížit občanům. Dále je nutné spolupracovat s VR na přípravě pilotního modelu stálého a strukturovaného dialogu s občany prostřednictvím místních a regionálních orgánů, a zavést tak obousměrnou komunikaci mezi občany a orgány a institucemi EU, která by v pozdější fázi mohla přispět ke dlouhodobému zlepšení rozhodovacích postupů v EU;
38. zintenzivnit úsilí v boji proti dezinformacím, mj. i na místní a regionální úrovni, prostřednictvím podpory nezávislých ověřovatelů faktů, mediální gramotnosti a kvalitní žurnalistiky, a zároveň upozorňovat na to, že boj proti dezinformacím nesmí být zneužit jako záminka k cenzuře či k omezování svobody projevu;
39. zaujmout komplexní přístup k politikám v oblasti migrace, začleňování a azylu, který bude vycházet ze zásad respektování základních lidských práv, subsidiarity, solidarity a mezinárodních závazků EU a jejích členských států. Dále je nutné zajistit, aby se účinněji společně usilovalo o ochranu vnějších hranic EU, a ve spolupráci s partnery EU a zeměmi původu a tranzitu zintenzivnit boj proti nelegální migraci a obchodování s lidmi. Nezbytné je i více podporovat místní a regionální orgány v jejich klíčové roli, kterou hrají v souvislosti s integračními politikami;
40. pokračovat v úspěšné spolupráci s VR na zlepšování právní úpravy a prosazování koncepce „aktivní subsidiarity“, zejména prostřednictvím iniciativy Síť regionálních center pro přezkum provádění politiky EU (RegHub) a její nové role v platformě Fit pro budoucnost a prostřednictvím podporování VR při vytváření RegHub 2.0, aby se stal ještě

efektivnějším poskytovatelem včasné zpětné vazby opírající se o zkušenosti uživatelů s prováděním politik EU na místní a regionální úrovni. Dále je nutné tyto zásady potvrdit a rozpracovat v připravovaném sdělení o zlepšování právní úpravy;

41. mít na zřeteli diskuse o budoucím pracovním programu Evropské komise, jež proběhly v regionálních parlamentech v návaznosti na závěry pracovní skupiny Evropské komise pro subsidiaritu a proporcionalitu a na pilotní projekt Evropského výboru regionů a Konference regionálních zákonodárných shromáždění Evropské unie (CALRE).

VR pověřuje svého předsedu, aby toto usnesení předložil orgánům EU a předsednictvím Rady EU.

V Bruselu dne 2. července 2020

předseda
Evropského výboru regionů
Apostolos TZITZIKOSTAS
